

TIINA PALONIITTY 7 marraskuuta 2018

Weser-ratkaisun merkitys lupaharkinnassa

LAPIN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF LAPLAND
For the North – For the World

BlueAdapt

Weser-ratkaisun merkitys lupaharkinnassa

1° Weser-tapaus (C-461/13)

2° Vesienhoito Suomessa ennen ja jälkeen Weser-tapauksen

3° Kalankasvatus AVI:en päätöksissä 2017–2018

4° KHO:n ”kalankasvatuspäivä” 26.4.2018

5° Kompensaatiot avuksi?

6° Tiivistäen

Weser-tapaus (C-461/13)

- yksittäisissä hankkeissa
- hyvä tila velvoittaa
- heikentämiskiellolla oma, itsenäinen asemansa
  - ei välineellinen
  - VPD:tä vanhempi vesioikeudellinen käsite
- yksikin laadullinen tekijä riittää, vaikkei tilaluokitus muuttuisi

- poikkeus 1: uudet hankkeet (VHJL 23.1 §)
  - yleisen edun kannalta tärkeä, haitat minimoitu, ei vaihtoehtoja
- poikkeus 2: pienuus & tilapäisyys
  - 1 & 2 ei sovellu kalankasvatukseen

Vesienhoito Suomessa ennen ja jälkeen Weser-tapauksen 1/2

- VHS vesi- ja ympäristölupaharkinnan osana
  - ”on otettava huomioon... vaikutusalueen tilaan ja käyttöön liittyvät seikat”
  - totuttu luenta: tilaluokitus
- vesienhoito *osana* luvan myöntämisharkintaa
- **KHO 2014:176** luokan paranemisen vaikeuttaminen
- EUTI @Weser: vesienhoidolla oma, itsenäinen asemansa ympäristönkäytön yksittäisissä luparatkaisuissa
  - ilmeinen ristiriita
  - ollut voimassaolevaa oikeutta jo kolme vuotta

Vesienhoito Suomessa ennen ja jälkeen Weser-tapauksen 2/2

- **KHO 2017:87** (Sierilän tapaus), yleisesti Weser-tapauksesta:

”Kun otetaan huomioon *unionioikeudellinen lojaliteettivelvoite*, vesien tilatavoitteen merkityksen tulkinnan tulee perustua unionioikeuden sisältöön sellaisena kuin se ilmenee vesipuitedirektiivistä ja unionin tuomioistuimen sitä koskevista tulkintaratkaisuksista, erityisesti edellä mainitusta tuomiosta. - - - *Direktiivin tulkintavaikutus* edellyttää tällaisessa tapauksessa, että joustavaa säännöstä tulkitaan mahdollisimman pitkälle niin, että direktiivin tehokas vaikutus kansalliseen oikeusjärjestykseen voi toteutua.”

(kohta 4.2.5.5.1; kurs. tässä)

Kalankasvatus AVI:en päätöksissä 2017–2018

- Weser-tapausta ei nimenomaisesti mainita
- luvan määräaikaisuutta perusteltu vesienhoidon tavoitteilla (mm. PSAVI 10.5.2017 nro 32/2017/1, PSAVI 24.5.2017 nro 37/2017/1)
- vesimuodostuma luokiteltu VHS:ssa erinomaiseen ekologiseen tilaan, eikä ole riskiä, että sen tila huononisi (mm. LSSAVI 1.6.2017 nro 53/2017/1)
- kiertovesialtaat, viereisen laitoksen puhdistamon hyödyntäminen → ei lainkaan päästöjä perustilanteessa (ISAVI 9.10.2017 nro 59/2017/1)
- koeluontoinen toiminta ulkomerellä ei muodosta riskiä VHS:n tavoitteiden toteutumiselle (ESAVI 31.3.2017 nro 82 ja 83/2017/2)

KHO:n ”kalankasvatuspäivä” 26.4.2018

- **KHO 26.4.2018/1952, -1951**

- ei itsenäistä merkitystä, että hajakuormitukseen suhteutettuna kuormitus pientä

- sijainninhjaus: huonosti soveltuva sijoituspaikka perustelee luvan lyhyttä määräaika

- **KHO 26.4.2018/1953, -1950, -1949, -1948**

- pidemmänkin luvan voi saada, kunhan ”ei merkittävästi vaikeuta” tavoitteiden toteutumista

- seuraava hakiessa on kuitenkin oltava sijaintipaikan vaihtoehdot selvitettyinä

→ ”vaikeuttamattomuuskynnys” olemassa

→ ei ole olemassa ”riittävän hyvää” tilaa eikä pelkkä toiminnan jatkuva kehittäminen riitä

Kompensaatiot avuksi?

1/2

- ekologinen kompensatio vesienhoidon kontekstissa:
  - kompensatiot samassa vesimuodostumassa & samaan laatutekijään vaikuttaen
- voidaan erotella hankkeet, joilla
  - A) haitallisia vaikutuksia, jotka eivät näy laatutekijöissä;
  - B) haitallisia vaikutuksia, jotka näkyvät laatutekijöissä. Nämä voivat joko
    - B1) kuulua poikkeusten (VHJL 23.1 §) alaan; tai
    - B2) olla sallittuja riittävien kompensatiotoimien turvin
  - C) haitallisia vaikutuksia, jotka näkyvät laatutekijöissä, ja jotka eivät kuulu poikkeusten alaan ja joita ei voi kompensoida

(Paloniitty 2018, s. 156-157)

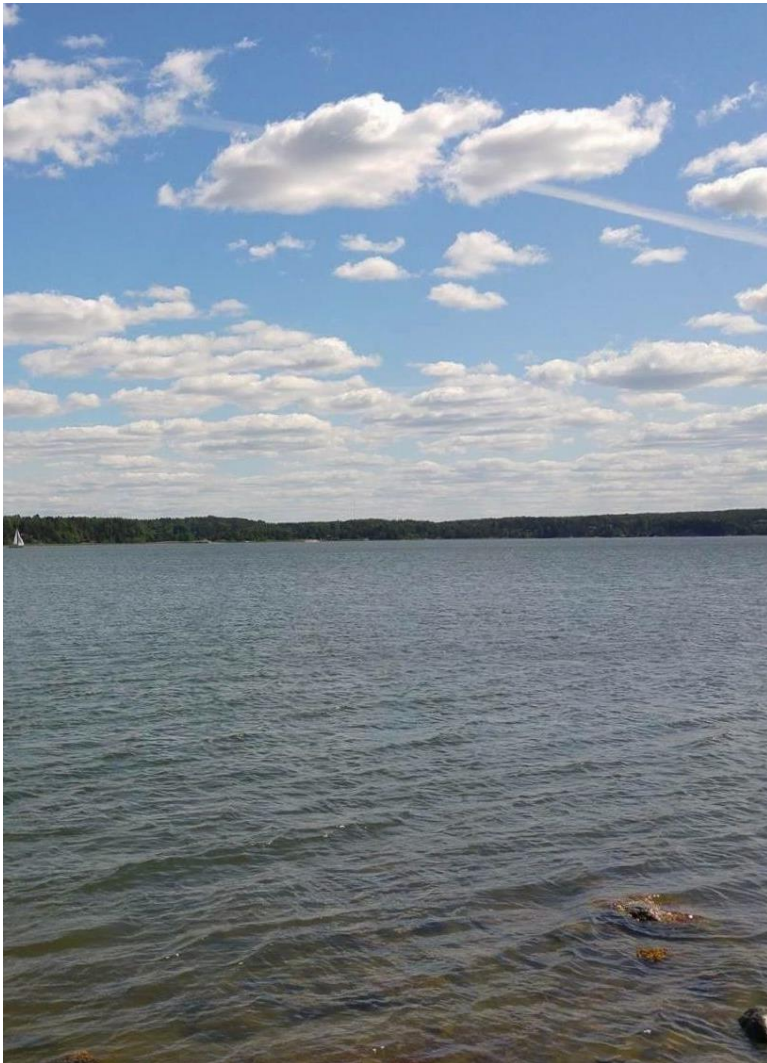

Kompensaatiot avuksi?

2/2

-
- kompensatiot vain iso(i)mpien toimijoiden tie?
  - lainsäätäjän vaietessa Weser-tapauksen ja Suomen lainsäädännön suhteesta pallo oikeuslaitoksella
  - tulkintainnovaatiotakin näkee
    - ”on otettava huomioon” VHS:n tieteellisten menetelmien heikkoudet ja kattavien indikaattorien vähyys
    - ”hyvä tila” vain yhtenä osana ympäristöluvan harkintaa

Tiivistäen

- lainsäädännön muutostarve ollut ilmeinen kesästä 2015
- sijainti, sijainti, sijainti: vaikeuttamattomuuskynnys
- arvio vesien tilasta käsin, ei suhteessa toiminnan kehittymiseen tai aiemmin sallittuun
- kompensatiot @ BlueAdapt

Kiitoksia!

Twitter:

[@BlueAdapt](#) [@TPaloniitty](#)

tiina.paloniitty@ulapland.fi

